

Η «Αναχώρηση» ως Αρετή **Επί τη ευκαιρία της μνήμης του Οσίου Κυριακού του Αναχωρητού**

Η Εκκλησία προς το τέλος του μήνα Σεπτεμβρίου (29/09) τιμά τη μνήμη του Οσίου Κυριακού του Αναχωρητού. Ενός οσίου πατρός ισοστάσιου των μεγάλων ασκητών, Αντωνίου του Μεγάλου, Ευθυμίου, Παϊσίου, Σάββα, που έζησε τον 5^ο αιώνα.

Ο Όσιος Κυριακός σε ηλικία δεκαοχτώ ετών πυρπολούμενος από θείο έρωτα, εγκατέλειψε τη γενέτειρά του, Κόρινθο, για να πορευτεί προς τα Ιεροσόλυμα, χώρο με έντονη ασκητική παράδοση. Εκεί ενδύθηκε το μέγα αγγελικό σχήμα και μαθήτευσε παρά το πλευρό μεγάλων οσίων πατέρων, όπως τον όσιο Ευστόργιο και τον όσιο Γεράσιμο τον Ιορδανίτη. Η μαθητεία του δεν είχε άλλο σκοπό παρά μόνο την εκμάθηση της μεγάλης τέχνης *«Τοῦ πατεῖν ἐπάνω ὄψεων καὶ σκορπίων καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ»*. Πράγμα που έμαθε από πολύ νωρίς.

Ολόκληρη η βιοτή του χαρακτηριζόταν από έντονο ασκητικό-νηπτικό χαρακτήρα. Νοερά προσευχή, αέναη άσκηση, νηστεία, αγρυπνία και πένθος σκιαγραφούν την επίγεια ζωή του. Μια ζωή *«πράξης»* (με πνευματικούς αγώνες) που τον ικάνωσε να μεταβεί στη χαρισματική κατάσταση της *«θεωρίας»* του Θεανθρώπου Χριστού (δηλαδή στη κατάσταση της θέωσης – αγιότητας).

Το ασκητικό και αναχωρητικό φρόνημα του Οσίου, τον ανέδειξε ως όντως *«ἐπίγειο ἄγγελο»*, που υπερέβη τον κόσμο τούτο και τις ανάγκες του για κάτι όντως ανώτερο. Η επωνυμία του ως *«ἀναχωρητής»* ετυμολογικά δηλώνει την απλή αναχώρηση από τόπο σε τόπο, από έρημο σε έρημο. Αυτή, όμως, η απλή τοπική σημασία της επωνυμίας κρύβει μέσα μια βαθιά οντολογική σημασία.

Ο Όσιος Κυριακός, όπως και πολλοί άλλοι όσιοι εραστές του μονήρους βίου, αναχώρησαν από τον κόσμο και πορεύτηκαν είτε προς ένα κοινόβιο, όπως αρχικά έπραξε και ο όσιος Κυριακός, είτε προς ερημικούς χώρους ησυχίας και προσευχής. Ο όσιος Κυριακός, αρχικά, πορεύθηκε προς το Κοινόβιο του Αγίου Γερασίμου του Ιορδανίτου. Αργότερα, στα εβδομήντα επτά χρόνια του, αναχώρησε για την έρημο του Νατουφά, την οποία εγκατέλειψε λόγω της μεγάλης φήμης της αγιότητας και των θαυμάτων του. Και έπειτα, για τον ίδιο λόγο αναχώρησε και πάλι για την έρημο του Ρουβά και μετέπειτα για την έρημο του Σουσακείμ.

Την πρώτη του, λοιπόν, αναχώρηση από τον κόσμο προς τον ασκητικό μοναχισμό, τη διαδέχτηκαν άλλες πολλές, οι οποίες και τον διεφύλαξαν ανεπηρέαστο από το κοσμικό ήθος. Εξάλλου, η Αναχώρηση από τον κόσμο οποιουδήποτε οσίου δεν σηματοδοτεί μια απλή τοπική αλλαγή, αλλά μια ποιοτική αλλαγή τρόπου ζωής.

Από όσο γνωρίζουμε από πολλά ασκητικά έργα, ο κόσμος, ως τρόπος ζωής και ως νοοτροπία, είναι ακατάλληλος για τον εκάστοτε μοναχό – ασκητή, γι' αυτό και τον αποτάσσεται. Ο Άγιος Κυριακός έζησε «έκτυπώτερον» αυτή την αλήθεια. Τα κάλλη του Ουρανού τον είχαν συγκινήσει τόσο, ώστε πορευόταν αενάως την ζωή της ερήμου. Η αλληλοδιαδοχή των αναχωρήσεων από τόπο σε τόπο, δείχνει το πόσο πολύ αποστράφηκε το «φιλόυλο, φιλόδοξο, φιλήδοно, φιλοτράπεζο, φίλοино και φιλάργυρον» ήθος του κόσμου.

Διαβάζοντας τον Βίο του θαυμάζουμε τον τρόπο με τον οποίο τρεφόταν, για να επιβιώσει. Συγκεκριμένα, η καθημερινή του τροφή ήταν μόνο λίγο ψωμί και νερό. Στην έρημο, δε, του Νατουφά, λόγω του ότι δεν υπήρχαν άγρια χόρτα, τρεφόταν με πικρούς βολβούς άγριων κρεμμυδιών. Η κοσμική λογική αυτό τον τρόπο επιβίωσης θα τον χαρακτήριζε, ίσως, μαζοχιστικό μέχρι και παράλογο. Η οσιακή, όμως, συνείδηση μέσα από αυτούς τους τρόπους γεύεται τη θεία χάρη.

Αυτός ο σκληρός και ασκητικός τρόπος ζωής αποδεικνύει το μίσος του Αγίου όχι για τον κόσμο αυτό καθαυτό, αλλά για το ευδαιμονιστικό ήθος που κρύβει μέσα του. Έτσι, στην ευδαιμονία και την υλιστική μανία του κόσμου προτάσσει και προτιμά τον άορατο πόλεμο με τους άσαρκους εχθρούς του παμπόνηρου. Οι συνεχείς αναχωρήσεις από έρημο σε έρημο δείχνουν τελικά πόσο αγάπησε τον Θεό και πόσο τον κόσμο. Αποδεικνύουν, τέλος, τη μεγάλη του αγωνία να μην τον κατανικήσει ούτε λεπτό ούτε στιγμή, κάτι από την σαγήνη του κόσμου, ώστε να παραμείνει ένας άγνωστος θεατής του Θεού.

Η αναχωρητική ζωή του καταδεικνύει τελικά τη σχέση που αναπτύσσει με τον κόσμο και τον Θεό. Ενώ η σχέση του με τον κόσμο, ως τρόπος ζωής, αποδυναμώνεται, η σχέση του με τον Θεό ενδυναμώνεται τόσο, ώστε δεν του χρειάζεται τίποτα απολύτως από τον υλικό κόσμο. Είναι ένας γνήσιος αναχωρητής, που αναχωρεί από τον κόσμο, γιατί αγάπησε περισσότερο Εκείνον που τον δημιούργησε. Είναι ένας αναχωρητής ο οποίος ζει την Υπέρβαση τούτου του κόσμου διά της Θεώσεως. Είναι ένας αναχωρητής της Αιωνιότητας!

Οικονόμος Νικόλαος Πάτσαλος, Εφημέριος Ι. Ν. Παναγίας Αγγελόκτιστης Κιτίου